

Endometrioza widziana okiem lekarki i pacjentki - cz. 2

dr n. med. Ewelina Malanowska-Jarema, specjalista ginekologii i położnictwa

Klinika Ginekologii, Endokrynologii i Onkologii Ginekologicznej Szpitala Klinicznego nr 1 PUM w Szczecinie

Endometrioza stała się w ostatnim czasie jednostką chorobową, która zainteresowała nie tylko pacjentów, ale i lekarzy różnych specjalności. Dzięki specjalistom mającym doświadczenie w leczeniu tej choroby, w całej Polsce rozpoczęło się wiele szkoleń dla lekarzy. Ponadto, organizacje pacjenckie stanęły na wysokości zadania, organizując spotkania edukacyjne dla kobiet. Wynikiem tych działań jest zwiększona świadomość społeczeństwa na temat problemu, jakim jest endometrioza.

Fot. PeopleImages - iStockphoto.com

Jak już informowaliśmy w poprzedniej części artykułu, w diagnostyce tej choroby ważne są dwa badania obrazowe: USG i rezonans magnetyczny miednicy mniejszej. Są one obecnie najdokładniejsze i ich prawidłowe wykonanie w znaczący sposób wpływa na zaplanowanie terapii. W wielu miastach utworzyły się ośrodki, w których lekarze zdecydowali się zgłębić problem endometriozy i rozpocząć edukację w tym kierunku na własną rękę. Wciąż

jednak potrzeba edukacji i wsparcia celem poszerzenia wiedzy, zarówno pacjentów, jak i pracowników ochrony zdrowia, aby uzyskać jak najlepsze wyniki terapeutyczne w leczeniu tej złożonej jednostki chorobowej.

Fizjoterapia uroginekologiczna jako ważny element holistycznego podejścia do problemu endometriozy

Bardzo istotnym elementem leczenia endometriozy jest fizjoterapia uroginekologiczna. Pozwala ona przywrócić sprawność i funkcję całego organizmu, uwalniając pacjentkę od towarzyszącego jej przez cały czas bólu. Fizjoterapia uroginekologiczna łagodzi napięcie mięśni i je rozluźnia, wspomaga również efekty leczenia operacyjnego. Wdrażając program fizjoterapeutyczny, można znacznie poprawić jakość życia pacjentek.

Wdrożenie programu fizjoterapeutycznego u pacjentek chorujących na endometriozę jest nieodzownym elementem holistycznego podejścia do tej choroby. Na szczęście coraz więcej fizjoterapeutów uroginekologicznych podejmuje to wyzwanie. Być może skala tego problemu sprawi, że część terapii zostanie dofinansowana ze środków publicznych, bo jak na razie pacjentki nie mogą na to liczyć.

Potrzebny jest komplementarny program terapeutyczny

Prowadzenie pacjentek chorujących na endometriozę wymaga szczególnego podejścia. Zwykle w terapii biorą udział lekarze różnych specjalności, m.in. ginekolodzy, urolodzy, chirurdzy i endokrynolodzy, ale też wielu innych specjalistów. Stworzenie komplementarnego programu terapeutycznego dla pacjentek z endometriozą jest jednym z rozwiązań, które w perspektywie z pewnością mogłoby przynieść konkretne korzyści w postaci poprawy stanu ich zdrowia.

Nie tylko fizjoterapia, ale też pomoc psychologiczna jest nieodłącznym elementem postępowania prowadzącego do wyleczenia. A ponieważ endometrioza jest chorobą przewlekłą, kobieta potrzebuje pomocy na każdym etapie życia, od poczęcia aż do menopauzy. Niektóre leki wspomagające leczenie dolegliwości związanych z endometriozą są już refundowane. Jednak wiele jest wciąż niedostępnych, a trzeba zdawać sobie sprawę z tego, że trzymiesięczny koszt terapii lekowej to ponad 1000 zł.

Połączenie refundacji leków z kompleksowym podejściem wydaje się być jedynym sensownym rozwiązaniem w podejściu do choroby, jaką jest endometrioza.

Nie bagatelizujmy objawów endometriozy!

Objawy endometriozy mogą być różnorodne, począwszy od obfitych miesiączek aż po biegunki i wzdęcia. Ważne jest, aby uświadamiać i edukować lekarzy, że nie każdy

ból brzucha związany jest z problemami gastrycznymi. Należy włączyć do opieki nad chorymi również lekarzy rodzinnych, którzy powinni wiedzieć, jakie podstawowe badania powinny wykonać pacjentki z podejrzeniem endometriozy oraz gdzie je skierować. Przez brak świadomości i wiedzy lekarzy niektóre pacjentki czekają na postawienie diagnozy nawet do 10 lat!

Operacje możliwe również na NFZ

Jedną z możliwości poszerzenia dostępu do leczenia endometriozy jest zwiększenie wyceny NFZ za procedury operacyjne. W ośrodkach prywatnych koszty leczenia operacyjnego endometriozy zaczynają się od 20 tysięcy złotych. Dla wielu pacjentek są to kwoty nie do zaakceptowania. Dlatego organizują różnego rodzaju zbiórki i szukają gdzie tylko się da wsparcia finansowego.

Należy jednak podkreślić, że lekarze zajmujący się endometriozą również pracują w szpitalach państwowych i mimo wielu przeszkód, wykonują w nich takie procedury w ramach aktualnie obowiązującego ubezpieczenia w NFZ. Marketing robi jednak swoje, przez co prywatne ośrodki mają większe możliwości pozyskiwania klientów (pacjentów). Jednym z minusów korzystania z ich oferty jest jednak to, że w przypadku powikłań pacjenci są pozbawieni dalszej opieki i muszą szukać pomocy w szpitalach państwowych.

Nowoczesna diagnostyka wykorzystuje nowe technologie

Warto wspomnieć o nowych możliwościach diagnostycznych i technologicznych, o których ostatnio zrobiło się głośno. Zespół badawczy z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, w ramach powołanego start-upu DiagEndo, opracował pierwszy na świecie szybki i bezinwazyjny test na endometriozę - EndoRNA. Materiałem, z którego wykonuje się badanie, jest biopsja endometrium, a testy - jak zapewniają naukowcy - będą możliwe do wykonania w gabinecie lekarza ginekologa. Według zapowiedzi polskie testy będą dostępne na rynku w drugim kwartale 2023 roku, nie wiadomo jednak, czy i kiedy będą refundowane.

Jest jeszcze jedna bardzo dobra informacja. Badacze Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, dzięki pozyskaniu minigrantu Inkubator Innowacyjności 4.0, stworzyli aplikację mobilną MyoEndo. Ma ona charakter diagnostyczny i edukacyjny. Poprzez rozwiązanie testu pacjentki są diagnozowane na podstawie wywiadu chorobowego i przypisane do jednostki chorobowej endometriozy lub mięśniaków macicy. Okazuje się bowiem, że obie choroby dają podobne objawy i niekiedy są ze sobą mylone przez lekarzy, choć postępowanie jest różne dla każdej z nich. MyoEndo zawiera aktualne informacje o chorobach, a także plany dietetyczne i programy fizjoterapeutyczne. Aplikacja jest dostępna w wersji darmowej na telefony komórkowe z programem Android. Jej dalszy rozwój jest teraz w rękach inwestorów, którzy planują rozbudowanie jej o dodatkowe funkcje na szeroką skalę.

Robisz wszystko, aby chronić swoich bliskich

My robimy wszystko, aby chronić ich skórę

Jeśli opiekujesz się osobą starszą wiesz, że jej skóra jest bardzo wrażliwa i wolniej się goi, zwłaszcza przy **nietrzymaniu moczu**.

Wypróbuj produkty chłonne i kosmetyki **TENA ProSkin**, które **wspierają zdrowie skóry**. Dzięki nim skóra będzie sucha, czysta i zabezpieczona.

TENA. Najlepsza opieka dla Twoich bliskich.